

SBU – Tema GEO telefonmöte 3, 121214

Närvarande

Claes Alén
Maria Ask
Peter Ulriksen
Sven Knutsson

Frånvarande

Stefan Larsson

1. Föregående aktionspunkter

Handlingspunkter, föregående möte:

- 1B. Sven är inte redo att lämna handlingsplanen för doktorandutbildningen. Pressar Savka. Jobba tillsammans. Nästa vecka kommer ett mail.
- 1B. En vänlig påminnelse att lämna exempel på hur hemsidorna på deras universitet ser ut till Peter Sven, Stefan och Claes.
- 2B. Maria Ask missade tid. Formas vill ha Starka forskningsmiljöer.

2. Utbildning

A, Grundutbildningen

Göran lägger ut blänkare på SBU:s hemsida och fakturerar SBU

B, Doktorandutbildningen

Faktura skickas även till Sven

2. Forskning

A, Pågående projekt

SBU, Workshopen.

PU berättar: Stora drag. Presentation runt bordet. Presentation av SBU. Presentation av lobbyorganisationen (?). Tobias Crants akapella tal utan OH, 20 min. Det kommer ut för lite ur satsningarna på forskningen i Sverige, industri och akademiskt. För liten effekt jmf med länder vi vill jämföra oss med. Mårten Lindström talade om BI. Lunch. Runt bordet, akademi-näringsliv-politik samverkan. 2 grupper lämnade in förslag. Gula lappar. Samlat ihop gula lappar – biläggs till notat.

SWOT analys.

Bara stora företag är med i samarbeten men entreprenörsarbete, ny tanke att få med småföretag i utvecklingsarbetet. Har funnits inom EU, Vinnova. SME. Intressant tanke. Storföretagens reps vanligen främjande från produktion.

MA vad var viktigast för GEO? PU, inget särskilt. Endast inom SME diskussioner, finns inom VVS och el finns övergripande

Annan intressant sak är stora satsningar som sker inom sektorn, Anna Landin och andra. FORMAS får 75 MSEK varav 25 MSEK för hållbart samhälle, 300 (100 MSEK) för hållbart samhälle 2016. Fråga, klarar universiteten av att ta hand om dessa extrapengar. Lite nackdel, programfinansiering av forskning, finns behov för mycket

Kungl Vetenskapsakademien, länk kommer från PU, kom fram till att en stor brist SV FO långsiktigt uppbyggnad av kunskap. Större fakultetsanslag. Kan inte finansiera forskning på 20 platser i Sverige, färre. På en institution finns medel för att utan sidoblickar får högre kompetens än att kasta om rodret vart 5 år.

Workshop med SBUs externa råd den 6 december 2012

Utskrivna gula lappar: bruttolista inklusive lappar som ej hann tas upp i diskussionen (alltså även lappar med rubrikerna *hot* och *möjligheter*). Vissa lappar har sorterats om från styrkor till möjligheter.

Fråga 1: Samverkan högskola – näringsliv/samhälle inom samhällsbyggnadssektorn

- Vilka styrkor och svagheter finns idag?
- (Vilka hot och möjligheter ser vi?)

Styrkor

- Forskning på aktuella problem ger ökad realism.
- Finns etablerade fungerande samarbeten. Har ökat på sista tiden (2)
- Inom vatten- och avloppsområdet finns kluster för samverkan mellan kommuner högskolor och företag.
- Det finns en utvecklad tradition med industridoktorander att bygga vidare på.
- Samarbete i grundutbildning, i viss mån i forskarutbildning.
- Öppen bransch med gemensamma frågor/utmaningar och kunskapsbas.
- Näringslivet är intresserat av att delta/bidra.
- Det finns många fysiska, återkommande projekt (byggen, anläggningar) att forska på.
- Samhällsbyggnadssektorn fångar tidens stora utmaningar.
- Det finns en tydlig bransch att förhålla sig till.
- Intressant bransch – lättare att rekrytera nästa generation.
- Grundutbildning med lärare från yrket (ark).

Svagheter

- Dålig matchning av kunskapssyn mellan forskning och praktik.
- Dålig kännedom om varandras arbetsformer/affärsformer (och meriteringskriterier)
- Svaga incitament (inte akademiskt meriterande, inte kortsiktigt lönsamt och osäkert) (2)
- Olika målbild (tillämpat resultat/akademisk meritering)
- Samfinansiering fungerar dåligt om akademien genererar forskningsförslag utan att rådgöra med avnämare.
- Olika mål med doktorander – utvecklingsfrågor inte alltid lämpliga för lic- och dr-examina.
- Det finns administrativa hinder i akademien.
- Innovationssystem saknas hos företag vilket hämmar kunskapsutveckling och förnyelse. (2)
- Näringslivet har svårt att avsätta tid till att aktivt delta i forskningsprojekt.
- Samverkansprojekt drivs på stabsnivå, för långt från linjen i företagen.
- Stuprör hos både högskolor och näringsliv.
- Forskning inom området är splittrad och brister i problemorientering.
- Brister i tvärdisciplinärt synsätt och kompetens/arbetsätt (allt är kompromisser)
- Saknar systemfrågorna
- Byggindustrins SME-företag saknar kompetens med högskolebakgrund.
- Många företag i sektorn är ovana vid att ta till sig kunskap via forskare och forskning.
- Särskilt mindre företag har svårt att hitta rätt kompetens på högskolan.
- VVS och EIO har egna branschorganisationer som samverkar i forskning, men de mindre byggföretagen har inga sådana. (Vinnova borde stödja)

- Det är svårt att hitta den aktör som är rätt mottagare för de resultat och den kompetens som utvecklas.
- Implementering av forskningsresultat tar lång tid
- Litet personalutbyte mellan akademi, kommuner och näringsliv. (2)
- Bristande koppling mellan lärarförsörjning och forskningssatsningar

Möjligheter

- Samverkan ger relevanta frågor och legitimitet
- Samhällsbyggnad får större legitimitet.
- Samverkan tydliggör behov och ger bättre resultat.
- Om näringslivet (även samhälle, finns olika perspektiv) är problemägare och akademien utförare finns god möjlighet till ett tillämpat resultat.
- Samverkan ger tillgång till och kan stimulera till spetskompetens, mera fokuserade utvecklingsinsatser och möjligheter till rekrytering av spetskompetens.
- Olika kompetenser (från akademi och näringsliv) leder till bättre resultat (högre kvalitet på forskningsoutput) (2)
- Kan man gemensamt provocera fram det bästa hos varandra blir resultatet fantastiskt.
- Samverkan leder till högre attraktivitet på slutprodukten.
- Kontinuerlig kunskapsförnyelse är en förutsättning för företagens utveckling och konkurrenskraft.
- Koppla nytt med traditionellt.
- Samverkan kan ge en konkurrensfördel för SBU – internationella samarbeten och finansiering, postdocs från utlandet.
- Vitalisering av industrin av forskning och innovation
- SBU skapar förutsättningar för nationell samverkan mellan arbetsliv och högskola
- Medel kan tas fram
- Kompetenslyft för samhällsbyggnadssektorn.
- Ömsesidig kompetensutveckling.
- Universiteten håller nyckeln till framtiden.

Hot

- Samverkan kan göra att man missar nyfikenhetsforskning och går mot konsultuppdrag.
- Forskningen fokuserar på att lösa dagens problem istället för att se längre fram.
- Grundforskningen utarmas
- Konserverar befintliga strukturer
- Eroderar forskarnas trovärdighet
- Om en konservativ industri styr forskningen kan utvecklingen gå bakåt.
- Det blir kortsiktiga projekt som styrs av befintliga affärsintressen
- Kan leda till brist på helhetssyn och konsekvensanalyser på systemnivå.
- Mjuka värden kommer inte med
- Kommersiell drivkraft (att själva kommersialisera resultaten) hos forskare skapar inlåsnings effekter (man vill inte samverka)
- Otydlighet avseende immaterialrätt.
- Vem ska kommersialisera forskningsresultat?

Fråga 2: Vad kan göras för att förbättra samverkan mellan högskola och näringsliv?

Högskolor

- Skapa former för flexibla utbyten mellan akademien och näringslivet
- Utveckla parallella karriärvägar näringsliv (specialist)/universitet (docent)
- Tydligt belöningsystem för forskare som tillfälligt lämnar sin högskoleroll.
- Fakulteterna måste bli större för att personer i högskolan lättare ska kunna gå in och ut.
- Premiera spridning och avyttring av forskningsresultat till avnämare.
- Umgås regelbundet med näringslivet
- Doktorandprogram typ VägBroTunnel (men även med konsulter)
- Utgå från stadsdelen som system i undervisning – därefter kan man dyka ned i disciplinfrågor
- Att klara av att se sitt fackmässiga djup i ett större sammanhang.
- Utveckla systemkunskap.
- Skapa mindre tungrota administrativa system.
- Samverkan inom grundutbildning bör utvecklas
- Lobba för att samhällsbyggnad får hög status på respektive universitet.

Näringsliv

- Skapa bättre uthållighet i utvecklingsverksamhet och finansiering.
- Samla er till en långsiktig forskningsstrategi (ej floskler)
- Tillsätt en professur i förvaltningsteknik samfinansierad med näringslivet kopplat till förvaltning av miljonprogrammet.
- Umgås regelbundet med universiteten
- Branschsamarbeten med bredd istället för enskilda projekt
- Doktorandprogram typ VägBroTunnel (men även med konsulter)
- Gemensamma utvecklings- och innovationsprojekt inklusive akademien.
- I samarbeten, satsa resurser före och efter själva forskningen. Dvs få med respektive kommunicera resultat.
- Premiera tankar/idéer – ge tid, dvs avsätta tid för folk i linjen, inte bara i staben.
- Anställ forskarutbildade som kan hjälpa till att överföra resultat.

Forskningsfinansiärer

- Inventera forskningsbehovet
- Skapa strategiska miljöer
- Tydlig strategisk målformulering
- Tydligt definierade behov och innovationsdrivande mål.
- Säkerställ/kräv relevansbedömning för beviljande.
- Ställ högre krav på uppföljning av implementering både i företag och utbildning.
- Kräv riktiga samverkansprojekt, skipa H-index
- Utmaningsdriven samverkan (belöning efter uppnått mål)
- Uthållighet i satsningar, gärna över 2 doktorandgenerationer. Finansiera typ VägBroTunnel
- Uthållighet och långsiktighet
- Följ upp och utvärdera befintliga program – dra lärdomar om framgångsfaktorer och fallor.
- Inför innovationspremier.

- SME-satsning.
- Satsa på SME med särskilda resurser för att få med dem.
- Utveckla forskning ur samverkan i utbildningssituationer. (både gru och fou)
- Verka för att en större del av pengarna går till grundforskning (det behövs också)
- Undvik att diskutera i termer av grundforskning/tillämpad forskning – man hamnar i fel diskussion.

Politik

- Bra omvärldsanalys
- Utvärdera resultatet av nya satsningar på samhällsbyggnadssektorn
- Säkra möjligheterna till långsiktigt oberoende forskning
- Uthållig och konsekvent forskningspolitik
- Långsiktiga mål och tydliga krav på övergripande nivå kopplat till långsiktig/uthållig stimulans
- Skattelättnader för industri-FOI
- Stimulera kompetenslyft, t ex via incitament, rabatter, prissumma (jfr Tobias Krantz)
- Gör det möjligt att redovisa kunskapskapital i bokslutet.
- Värdering av kontinuerlig kunskapsförnyelse (assessment mgmt)
- Finansiering, ej subvention, sociala frågor

SBU-externa rådet

- Genomför en kartläggning av kompetensbehov i arbetslivet, var finns det glapp och överlapp? (mellan utbildningsplatser, forskningsanknytning och behov)
- Agera för att sätta agendan gentemot forskningsfinansiärerna, politikerna mm.
- Prioritera de viktigaste forskningsfrågorna – var en tung röst i debatten
- Vidga nätet av anslutna högskolor
- Kreativ problemformulering
- Vara möjlighetsskapare
- Använd rådet för prövning av FoU-ideers relevans – såväl innehållsmässigt som affärsmässigt!
- Samordning inom grundutbildning
- Involvera beställare
- Omstarta temagrupp Väg- och trafik.
- Skapa ett kontaktnät SBU-näringsliv.
- Gemensamma forsknings-företagsdagar (typ arbetsmarknad)
- Säkra fortlevnad och successionen av SBU (viktigt)
- Fullfölj intentionerna

Övriga

- Kommunikation mellan parterna högskola-näringsliv
- Ordna konferenser där industri, politiska företrädare och offentlig sektor är sakägare vad gäller utmanings-/problemformulering.

Fråga 3: Vilken roll ska det externa rådet ha och vad är nästa steg?

- Vårmötet – externa rådet: avrapportering från SBU inkl temagrupper, informationsutbyte, insatser (politik, näringsliv, internationellt)
- Grundutbildning: kartläggning studerande (?), lärarförsörjning, Hing-Civling
- Vad ska en samhällsbyggare kunna? En diskussion kring grundutbildning.
- Gör en kartläggning av avnämarnas kompetensbehov (IQS) Vad finns på U&H, vad saknas nu? Vad saknas i framtiden?
- Vårmöte: vitalisera samverkan näringsliv-högskola. Temagrupp med externt råd.
- Man måste bli mer specifik innan en sakdiskussion kan komma igång. Diskutera i problemgrupper definierade av näringslivet.
- Diskutera och prioritera gemensamma projekt i närtid och på lite längre sikt.
- Utvärdera de satsningar som görs nu (Formas. etc). Vad saknas och vad är nästa steg?
- Framtida projektansökan tvärs över temagrupper. Hur kan den utvecklas?
- Skapa goda samverkansmiljöer mellan högskola, näringsliv, stat. Jfr fordonsforskningsprogrammet.
- Formulera de övergripande mål/fokusområden som bör prioriteras och vilka discipliner som krävs.
- Identifiering av korttids- och långtidsbehov
- Bedöma prioritering av föreslagna projekt.
- Riskbedömning avseende konkurrenskraft.
- Klimatanpassningsfrågan.

Kristina Laurell, kommer vara spindel i nätet för nya satsningarna. God ide, skicka mail. Vill verkligen ha input. Extrapengar kommer att distribueras på olika sätt.

PU, arkitekt, stf Katja Grillner, KTH Arkitekturakademin, motsv SBU,

Ordinarie, Karl-Erik Hagentoft, Byggnadsfysik, Chalmers. Bor i Skåne.

FUD centret. Claes, Sven, Stefan o Minna var där för en månad sedan. Bra m deras idéer.

CA, Det projektet, från väg och geoteknik. Skapa ett Geo-FUD centrum skall vara 28/1. SIG har fått uppdrag av AGI att administrera satsningen. VTI har stor sats

SK, trafikverkets förebild BVFF, Bana Väg för framtiden - trafikverket vill se ngt som är likt den bildningen.

Aktion, att diskutera har vi någon gemensam?

PU lätt hänt att geofysik hamnar på annan plats.

SK Skälet till SGIs kallelse, TrV har en tanke att stoppa in en del pengar, ca BVFF, men vill då att även andra kan stoppa in pengar. Vill forma konsortium där det är åtagande från partnererna. Där ligger saken idag. Vem kan tänka sig vara med. Det som ger pengar. Det är kanske inte vad man vill göra inom. Hjälpa till att det blir av.

PU viktig det att motivera fördelar att det finns.

B, Nya utlysningar

- a. 2013 års VR och FORMAS
- b. Vinnova?

PU har en del strategiska innovationsutlysningar. Sebastian Axelsson, Vinnova, berättade att Vinnovas fördelar 2000 MSEK, 100 MSEK gick 2012 till samhällsbyggnadssektorn. Öppen utlysning öppen nu. Lågt söktryck från byggbranschen. Speciellt intresserad att utveckla styrkeområden. e

PU 2014 kommer Formas ha SIO strategiskt Informations Behov, Anna Landin känner till detta. Känner till allt på formas.

Aktion: Maria kollar upp i mer detalj om SOI till nästa möte, 130118

4. Andra Nyheter

-

5. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

Aktion: PU kollar upp lämpliga aktörer, AM skickar förfrågan att bli med på sändlista. Tema GEO aktuella utlysningar kommer upp. Hålla det på Temanivån

Nästa möte 130118 kl. 10.00.

Bilaga Gula lappar WS